

ระบบการศึกษาไม่สมดุล (1)

Education Ideas

ดร.สาธิต พุทธชัยยงค์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

นี้ จากเข้ามาทำงานด้านบริหารที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ผมเริ่มสังเกตปรากฏการณ์และเก็บข้อมูลปัญหา ระดับโครงสร้างการศึกษาของประเทศที่หยั่งรากลึกในสังคมและในวงการศึกษาของประเทศไทยมากกว่า 20 ปี ซึ่งนับวันเราจะพบว่าผลของปัญหาระดับโครงสร้างนี้ส่งสัญญาณให้เห็นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในระยะ 6-7 ปีที่ผ่านมา อาทิ ปัญหาหนักศึกษาเพ็งสำเร็จการศึกษาตกงานนับหมื่นคน ในขณะที่ภาคอุตสาหกรรมขาดบุคลากรในบางสาขาอาชีพ หรือปัญหาคุณภาพของนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาแล้วแต่ทำงานไม่เป็น ตลอดจนจนปัญหาของการเรียนแบบท่องจำเพื่อนำความรู้ไปสอบเข้ามหาวิทยาลัย ประเด็นปัญหาดังกล่าวส่งผลให้เกิดโรงเรียนสอนพิเศษมากกว่า 1 หมื่นแห่งทั่วประเทศ จนมีกระแสให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาขึ้นในทุกๆรัฐบาล

รวมทั้งรัฐบาลชุดปัจจุบัน

ในมุมมองของผม ปัญหาระดับโครงสร้างการศึกษานี้หยั่งรากลึกและต้องใช้เวลาไม่ต่ำกว่า 15 ปีในการแก้ปัญหอย่างต่อเนื่อง และหากยังไม่ถูกจุดจะเป็นขบวนการไปสู่ปัญหาทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ

ต่อไปอีกอย่างยากจะเยียวยา

ทั้งนี้ เมื่อกล่าวถึงความมั่นคงของประเทศ โดยส่วนใหญ่จะพิจารณาในมิติของเศรษฐกิจ การเมือง สังคม การป้องกันประเทศ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งในแต่ละมิติล้วนมีความเชื่อมโยงกัน แต่มิติเหล่านี้จะมีความมั่นคงได้นั้นจะต้องมีรากฐานที่สำคัญคือระบบการศึกษา เพราะการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศต้องมีความสอดคล้องกัน

แต่สิ่งที่เกิดขึ้นจริงกว่า 20 ปีผ่านมามีคือหน่วยงานด้านการวางแผนศึกษาของประเทศทั้งภาครัฐและเอกชนแทบจะไม่ได้มีการเชื่อมโยง หรือมีนโยบายการผลิตบุคลากรที่สอดคล้องกับทิศทางและแนวทางในการพัฒนาประเทศในระดับนโยบายเลย

ดังข้อมูลที่ผมจะนำมาแบ่งปันและแลกเปลี่ยนกับท่านผู้อ่านต่อจากนี้ เป็นข้อมูลชุดเดียวกันกับที่ผมได้สังเคราะห์ข้อมูลและปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าวในรายงานศึกษาส่วนบุคคล ประกอบการอบรมในหลักสูตรการบริหารจัดการด้านความมั่นคงขั้นสูง รุ่นที่ 5 สมาคมวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ในพระบรมราชูปถัมภ์ เรื่อง “ระบบการศึกษากับความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ”

เพื่อให้เห็นภาพใหญ่ของประเทศ ดังนั้น ก่อนที่ผมจะเล่าว่านโยบายด้านการศึกษาของประเทศกำลังเข้าสู่ภาวะวิกฤตอย่างไร ผมจึงขอหยิบข้อมูลเกี่ยวกับเป้าหมายภาคการผลิตและบริการของประเทศมาแสดงให้เห็นกันก่อน